

Správa z vedeckej konferencie „Stretnutie mladých historikov III: človek, spoločnosť, doba“, Košice, 16. - 17. október 2013

Ondrej Ficeri, ficeri@yahoo.de

Tretí ročník doktorandskej konferencie *Stretnutie mladých historikov III: človek, spoločnosť, doba* organizovanej Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach sa konal v dňoch 16. a 17. októbra 2013 v Historickej aule a Veľkej zasadačke rektorátu UPJŠ pod záštitou dekana Filozofickej fakulty UPJŠ Jána Gbúra.

S cieľom pozdvihnúť vedeckú úroveň konferencie pristúpili košickí organizátori k dvom zmenám. Prvou z nich bolo zavedenie „garantského systému“ – t.j. kritických posudkov od renomovaných historikov (garantov) k jednotlivým doktorandským príspevkom. Druhou zmenou bolo prizvanie k spolupráci na organizovaní konferencie a vypracovaní kritických posudkov členov Slovenskej historickej spoločnosti a pracovníkov Historického a Spoločenskovedného ústavu Slovenskej akadémie vied.

Na konferencii vystúpilo v dvoch sekciách (I. – dejiny do roku 1918 a II. – dejiny po roku 1918) spolu 34 referentov rozdelených chronologicky a tematicky do jedenástich blokov. Štyria referenti prišli z Českej republiky, ostatní boli doktorandi z Košíc (6), Prešova (3), Banskej Bystrice (2), Ružomberka (2), Nitry (2), Trnavy (4) a Bratislavy (10). Jeden účastník bol pracovníkom múzea v Starej Lubovni.

V stredu, 16. októbra 2013, vystúpili v sekcii **Dejiny do roku 1918** v prvom bloku Michal Habaj s príspevkom *Historické a nehistorické prvky Behistunského nápisu Dareia Veľkého*; Tomáš Klokner s referátom *Sociálna starostlivosť o deti v antickom Ríme: na príklade v Itálii pôsobiacich alimentáčnych nadácií* a Lucia Tokárová s prednáškou *Priebeh rímskej expanzie do Podunajska v antických prameňoch*. Garantkou bloku bola neprítomná Marta Sendeková, avšak jej komentár bol odprezentovaný v zastúpení.

Garantom druhého bloku sekcie dejín do roku 1918 bola Marcela Domenová, ktorá hodnotila príspevky Vladimíra Vlaska *Henrich z Kószegu a poslední Arpádovci*; Tomáša Hrubého *Zaniknuté stredoveké osady na Hornom Pohroní* a Lukáša Tkáča *Výskum stredovekého osídlenia Liptova vo svetle slovenskej historiografie*.

Garantom tretieho bloku sekcie dejín do roku 1918 bol Pavol Maliniak, ktorý posúdil príspevky Pavla Kacvinského *Najstaršia sakrálna architektúra Košíc do roku 1500*; Júlie Suslovej *Benediktínske kláštory v Ludaniciach a Veľkom Klíži ako fundácie svetských osôb a ich postavenie v regióne Ponitria v stredoveku* a Lucie Kodišovej *Altare portatile ve vrcholnom a pozdním stredoveku: sociální a kulturní aspekty na pomezí liturgiky a dějin umění*.

Garantom štvrtého bloku sekcie dejín do roku 1918 bol opäť Pavol Maliniak, ktorý zhodnotil príspevky Tomáša Homolu *Vojenské ťaženie Mateja Korvína do českých krajín v rokoch 1468 – 1469*; Kateřiny Pražákovéj *Obraz středovýchodní Evropy ve spravodajství české šlechty od poloviny 15. do konce 16. století* a Tomáša Januru *Aristokratická rezidencia Illesházovcov [správne Ilešháziocov, pozn. autora správy] v Dubnici nad Váhom*.

V stredu, 16. októbra 2013, v sekcii **Dejiny po roku 1918** v prvom bloku s komentárom garanta Martina Jarinkoviča vystúpili Milan Sovij s príspevkom *Činnosť slovenskej menšiny v Jugoslávii proti Slovenskému štátu v letech 1939 – 1941: příspěvek k jugoslávsko-slovenským vztahům na začátku druhé světové války*; Jana Bauerová s prednáškou *Zriadenie a chod vyslanectva Slovenskej republiky v Bukurešti v rokoch*

1939 - 1944 a Tomáš Černák s referátom *Roztržka medzi Titom a Stalinom a jej dopad na udalosti v ČSR počas roka 1948*.

Garantom druhého bloku bol Martin Pekár, ktorý hodnotil príspevky Igora Strniska *Slovenské a české pravicové a polovojenské zoskupenia v medzivojnovnej ČSR*; Zuzany Tokárovej *Zákon a poriadok: medzníky vývoja mocensko-represívneho aparátu na Slovensku v rokoch 1939 - 1945* a Aleny Mikulášovej *Ovládnutie verejného priestoru počas druhej svetovej vojny na príklade mesta Nitra: sonda do problematiky*.

Garantmi tretieho bloku boli Richard Pavlovič a Ludovít Hallon, ktorí posúdili príspevky Valérie Pulenovej *Biskup Dr. Juraj Schopper v kultúrnom živote Rožňavy v 2. polovici 19. storočia*; Jozefa Špilku *Rudolf Strechaj - funkcionár vo vrcholnej politike*; Milana Rudíka *Proměna sociálních struktur na pozadí vývoje automobilových klubů v Československu v letech 1918 - 1933* a Mikuláša Jančuru *Vplyv svetovej hospodárskej krízy na rozvoj osobného automobilizmu na území Slovenska v československom kontexte*.

Na druhý deň konferencie, vo štvrtok 17. októbra, v sekcii **Dejiny do roku 1918** v prvom bloku s kritickým komentárom garantky Evy Kowalskej vystúpili Eva Benková s príspevkom *Obraz vinohradníctva a vinárstva na panstve Červený Kameň v 17. storočí*; Eva Ondrušová s príspevkom *Proces utvárania mierovej zmluvy z roku 1711 (Satmársky mier)* [správne Satmársky mier, pozn. autora správy] a Mária Pitáková s príspevkom *Urbárska regulácia Márie Terézie*.

Garant druhého bloku sekcie dejín do roku 1918 Karol Hollý zhodnotil príspevky Nikoly Regináčovej *Národnostné a náboženské zloženie obyvateľov Košíc v 1. polovici 19. storočia prostredníctvom štatistických dokumentov*; Mariána Liščáka *Hospodárske a sociálne pomery v meste Čadca v období prvej polovice 19. storočia* a Nikolety Dzurikaninovej *Vzťahy medzi Francúzskom a Rakúsko-Uhorskom v druhej polovici 19. storočia*.

V sekcii **Dejiny po roku 1918** v druhom dni konferencie v prvom bloku s kritickým komentárom garanta Štefana Šutaja vystúpili Eduard Laincz s príspevkom *Polská kuriérna služba a ilegálny odboj v okrese Stará Lubovňa 1939 - 1944*; Nina Sozanská s prednáškou *Žena očami týždenníka Nový svet v rokoch 1939 - 1941* a Katarína Kozáková s referátom *„Chceme vybudovať pre naše deti svet plný krás a radosti do života“ alebo „novoobjavený“ ženský potenciál pri výstavbe Československej republiky 1945 - 1948*.

Garantkou druhého bloku sekcie dejín po roku 1918 bola Zlatica Sáposová, ktorá hodnotila príspevky Zuzany Krupovej *Vybrané demografické charakteristiky obyvateľov miest Banská Bystrica a Zvolen podľa matrík sobášnených v rokoch 1880 - 1920*; Alžbety Bojkovej *Zlodeji práce alebo šíriteľa osvety?: pôsobenie českých učiteľov na košických stredných školách v medzivojnovnom období* a Zuzany Pivkovej *Evanjelické a. v. školstvo na Slovensku v medzivojnovnom období a osudy jeho protagonistov*.

Príspevky referentov budú publikované v samostatnom zborníku, ktorý budú recenzovať garanti jednotlivých blokov.

Garanti konferencie mali z úrovne väčšiny príspevkov zmiešané pocity, ktoré vyjadrili v záverečnom expoé konferencie. Pavol Maliniak upozornil na nezvládnutú heuristiku a potrebu zúženia, resp. zacielenia tém, nakoľko dochádza k zbytočnému „objavovaniu objaveného“. Eva Kowalská v súvislosti s doktorandmi a ich školiteľmi hovorila o krízovom stave v slovenskej historiografii, pretože dizertačné práce nespĺňajú v mnohých prípadoch ani úroveň diplomových prác - sú popisné, bez žiaducej analýzy, bez znalosti metodológie a historiografických konceptov. Richard Pavlovič okrem iného vyčítal referentom svojho bloku absenciu zhrnutia podstaty spracovanej témy. Zlatica Sáposová vytkla referentom nejasné ciele a štruktúru práce. Štefan Šutaj upozornil, že mnohí referenti si musia vyriešiť „vnútorný konflikt“, t. j. rozpor medzi konceptom práce a spôsobom jej realizácie. Druhý problém videl v nedostatočnej kontextualizácii a v chýbajúcej kauzalite vo výklade textu. Karol Hollý ocenil prínos konferencie, ktorá „garantským systémom“ môže prispieť k vylepšovaniu úrovne slovenskej historiografie. Martin Pekár vyzval slovenskú historickú obec k diskusii o spôsobe nastavenia systému doktorandského štúdia a vyjadril presvedčenie, že školiteľ je povinný viesť svojho doktoranda zodpovedne.